

PRVÁ KAPITOLA

Ešte som ho nezazrel ani nezačul, ale vedel som, že ma prenasleduje. ENavrával mi to inštinkt vycibrený skúsenosťami, zmena v ovzduší, neviditeľná prítomnosť niekoho, kto kopíruje všetky moje pohyby. Striehol na mňa už niekoľko dní, sledoval ma z tmavých kútov, spoza stĺpov, v dave medzi ľuďmi, vozmi a zvieratami, čo prúdili úzkymi londýnskymi ulicami, alebo v hustej premávke na rieke. Zavše sa mi marilo, že ma pozoruje aj v súkromí mojej izby v Salisbury Courte, čo, samozrejme, nebolo možné, to sa so mnou iba zahrávala predstavivosť.

Písal sa dvadsiaty tretí júlový deň roku 1584, ponáhlal som sa s práve dokončenou knihou k tlačiarovi, kým na zvyšok leta neodíde z Londýna. V Tilbury, kde ústila rieka Temža, nedávno zakotvila obchodná loď z Portugalska. V Lisabone zúrilo mor, a tak pre celú posádku platil prísny zákaz opúšťať palubu. No ani choroba sama by sa nevedela po meste šíriť rýchlejšie ako chýry o jej prvých anglických obetiach. Dozvedel som sa, že počas leta býva morová nákaza v Londýne častým hosťom, a preto každý, kto má prostriedky a trošku rozumu, dlho nepremýšľa, či má, alebo nemá odísť do zdravšieho podnebia. Na francúzskom veľvyslanectve, kde bývam ako ambasádorov stály hosť, vyvolali zvesti o čiernej pliaže a skúmanie vymyslených príznakov takú paniku, že pán domu vyslal svojho osobného tajomníka na obhliadku vidieckych domov v blízkosti Nonsuchského paláca, letného sídla anglickej kráľovnej Alžbety.

Strach z nákazy iba prispel k napätej atmosfére posledných dní na veľvyslanectve. Minulý týždeň náš pokoj narušili správy z Nizozemska, kde prišiel o život princ Viliam Oranžský, nazývaný aj

Mlčanlivý, ktorého na schodoch v jeho vlastnom dome v Delfte strelil do srdca blízky a dôverný spoločník. Viem si predstaviť, že na všetkých veľvyslanectvách katolíckych a protestantských mocností po celej Európe boli muži a ženy ohromení ako my, keď prišiel posol s novinou, ktorej dôsledky otrasú svetom, aký sme poznali dovtedy. Šok a strach z vraždy šľachtica bolo ešte vždy cítiť v uliciach Londýna. Nie že by Angličanom na Viliamovi až tak záležalo, v skutočnosti im bol ukradnutý, ale všetci vedeli, že Filip II., kráľ katolíckeho Španielska, vypísal za jeho zabitie odmenu dvadsaťpäťtisíc korún. A ak sa dá jeden protestantský panovník zraziť tak ľahko ako drevená figúrka, ďalšou na Filipovom zozname bude nepochybne kráľovná Alžbeta. K znepokojeniu v Salisbury Courte prispievalo aj to, že Viliamov vrah bol Francúz.

Môj tlačiar John Charlewood býval v dome s názvom Half-Eagle and Key pri barbakáne, severne od mestských hradieb. Mal tlačiareň aj v neďalekej kartúze, niekdajšom kláštore prestavanom na luxusné sídlo, no tam som za ním odmietol ísť, vlastnil ju totiž Thomas Howard, nevlastný brat mladého grófa z Arundelu. Minulú jeseň som si znepriatelil celý howardovský klan – najmocnejšiu katolícku rodinu medzi anglickou šľachtou – a vyhýbal som sa akejkolvek možnosti stretnúť sa s niekým z nich. Charlewooda to dobre pobavilo, ale zbytočne sa nevypytoval. Sám bol dosť výstredný, preto sa nepozastavoval nad rozmarmi iných ľudí, alebo bol natoľko rozumný, aby vedel, že v časoch všakovako poprepletaných vzťahov je bezpečnejšie nevedieť, čím sa kto zaoberá.

Slnko už svietilo vysoko na oblohe, keď som vyrazil zo Salisbury Courtu so stránkami rukopisu uloženými v koženom vaku, ktorý som si prevesil cez plece. Ostré lúče sa odrážali od kosoštvorcových skiel okien domov na Fleet Street, zväčša tlačiarň a krčiem prežívajúcich vďaka zákazníkom z neďalekého súdu. Pri chôdzi na dlažbových kockách sa mi spod nôh zdvíhali kúdoly prachu a občas som musel obísť čerstvé konské lajno, no našťastie väčšina hnedých kôpok pokrytých slamou už v horúčave zoschla a stvrkla. Vo vzduchu sa vznášal ťažký pach výkalov a hniloby z Temže, priložil som si k nosu rukáv ľanovej košele a pokúšal sa dýchať ústami. Slnko pieklo na prekvapivo vyludnenú ulicu. Na súde už skončili, preto na Fleet Street chýbal zvyčajný ruch hostincov. No aj tak by som čakal, že na hlavnej spojnici Westminsteru so stredom Londýna bude o čosi živšie. Rozhliadol som sa. Azda sa všetci pozatvárali doma zo strachu pred

morovou nákazou, alebo odcestovali na vidiek a tých niekoľko duší na veľvyslanectve ani nevedelo, že žije v meste duchov. To však nie je nič pre mňa, pomyslel som si, život je taký plný nástrah, či už nepredvídaných alebo predpokladaných, že keby sa mal človek ustavične skrývať pred ťažkosťami, do smrti by nevystrčil nos z domu. Niečo o tom viem, nie nadarmo som osem rokov, odkedy ma strach z inkvizície vyhnal z neapolského kláštora, utekal naprieč Európou s mrazivým dychom nebezpečenstva za krkom. Napriek tomu som tých osem rokov viedol plnší a pestrejší život, nehovoriac o tom, že odvtedy, čo som oň viac ráz takmer prišiel, vážim si ho oveľa väčšími ako počas trinástich rokov strávených v bezpečí posvätných múrov San Domenico Maggiore.

Prešiel som cez Fleet Street a zabočil na Shoe Lane, keď som to zbadal. Niečo sa mihlo na okraji môjho zorného poľa, sotva čo by okom žmurkol, a hneď to zasa zmizlo. Zvrtol som sa s dlaňou na kostenej rúčke noža, ktorý odvtedy, čo žijem na úteku, nosím za opaskom, ale ulica bola takmer prázdna. Blížila sa ku mne iba stará žena v tenkej halene zhrbená pod ťarchou koša. Zdvihla zrak, a keď videla, že siaham po noži, hodila všetko na zem a zvrieskla tak, že to akiste počuli až v Southwarku na druhom brehu Temže.

„Nie, nie, nebojte sa, dobrá žena,“ ukázal som jej prázdne dlane na znak čistých úmyslov, no cudzím prízvukom som situáciu iba zhoršil. Stála vrastená do zeme a z celého hrdla škriekala čosi o španielskych pápeženeckých vrahoch. Upokojujúco som sa jej prihovárať, ale kričala čoraz hlasnejšie, až kým sa na jednom z domov neotvorili dvere a nevyšli z nich dvaja muži žmúriaci od prudkého svetla.

„Čo sa robí?“ Vyšší z nich ma prebodol pohľadom spod hustého obočia. „Stalo sa vám niečo, tetka?“

„Ten španielsky pes na mňa išiel s nožom,“ vyhrkla a na dôvažok sa chytila za srdce. „Chcel ma podrezať a o všetko okradnúť, namojdušu!“

„Prepáčte, ak som urobil rozruch.“ Aj mužom som otrčil prázdne ruky. „Zdalo sa mi, že ma niekto sleduje, to je všetko.“ Pohľadom som premeral celú ulicu, ale okrem horúceho vzduchu chvejúceho sa nad dlažbou sa na nej nič nehýbalo.

„Ale čo, naozaj?“ Jeden z nich vystrčil bradu a kohútím krokom zamieril ku mne. „Vieš komu to hovor. Čo tu robíš, ty španielsky papľuh?“

„Drž sa od neho ďalej, Gil, čo ak má mor,“ zavrátil ho kumpán, vykúkajúci spoza jeho širokého chrbta.

„Prišiel si nám sem roznášať mor, ty špina?“ oboril sa na mňa chlap s menom Gil ešte nástojčivejšie, no aj tak ustúpil.

Vzdychol som si. Ako som už dávnejšie zistil, väčšina Angličanov pozná iba dve ďalšie krajiny, Francúzsko a Španielsko, a obomi striedavo tunajšie matky strašia deti. Tento rok to bolo Španielsko. Ako opáleného muža s tmavými vlasmi, čiernymi očami a cudzím prízvukom ma niekoľkokrát týždenne obviňujú, že sa chystám v pápežovom mene vraždiť počestných anglických občanov v ich posteliach, nezriedka rovno na ulici. Vo viacerých ohľadoch je Londýn jedným z najtolerantnejších miest, aké som kedy mal šťastie navštíviť, ale pokiaľ išlo o cudzincov, obyvatelia ostrova boli vari najpodozrievavejší ľudia na svete.

„Asi máte na mysli Portugalsko. Ale nie som Španiel ani Portugaliec. Pochádzam z Talianska,“ odvetil som tak dôstojne, ako sa len dalo. „Giordano Bruno z Noly, k vašim službám.“

„Tak sa prac, odkiaľ si prišiel!“ vyšplechol muž s tvárou potkana a hľadal podporu v spoločníkových očiach.

„Tak veru. Na čo si v Londýne? Aby si nás povraždil a prinútil pokloniť sa pápežovi?“

„Oboje sa súčasne nedá, keby som aj chcel,“ utrúsil som, no hneď sa ukázalo, že s humorom uňho nepochodím. „Vážení páni, nikomu som nič nechcel urobiť. Smiem pokračovať v ceste?“

Vymenili si pohľady.

„Hádam aj hej...“ začal chlapisko a ulavene som si vydýchol. „Ale až ti dáme príučku.“

Udrel si tučnou pästou do dlane, jeho priateľ nechutne mľaskol jazykom a popukal si prsty. Kým stihli urobiť prvý krok, ako blesk som znovu vytiahol nôž a namieril ho na nich. Neustrávil som tri roky života v uliciach Talianska, aby som sa nevedel ubrániť.

„Páni,“ povedal som a nespúšťal z nich pritom oči. Nenápadne som preniesol váhu na prsty na nohách, keby bolo treba rýchlo zdupkať. „Bývam na francúzskom veľvyslanectve ako hosť kráľovnej Alžbety vo vašej krajine, a teda som pod jej ochranou. Ak mi skrivíte čo len vlas, budete sa zodpovedať priamo ministrom jej výsosti. Budú vedieť, kde vás hľadať.“ Posunkom som ukázal na dom za nimi.

Vymenili si znepokojené pohľady. Menší ani čo by čakal na rozhodnutie väčšieho. Ten napokon spustil ruky a ustúpil dozadu.

„Tak sa prac do čerta, ty zasratý pápežov poskok. Ale tejto ulici sa vyhýbaj, ak ti je milá tá tvoja pekná tvárička.“

S úľavou som zastrčil nôž do pošvy, kývol som hlavou, vystrel sa a pokračoval v ceste. Uklonil som sa na pozdrav starej žene, ktorá zhrbená zbierala zo zeme rozsypaný tovar. Takmer som sa k nej sklonil, že jej pomôžem, ale tak na mňa zagánila, že som radšej pridal do kroku. Neprešiel som ani desať metrov, keď mi čosi presvišťalo popri uchu a s hrkotom to dopadlo na zem. Odskočil som, na prašnej ceste predou mnou sa kotúľal kameň veľký ako mužská päť a potom zastal. Zvrtol som sa a zbadal tých dvoch mužov, ako sa rehocú bok po boku s rozkročenými nohami a rukami prekríženými na prsiach. Napriek malej dušičke som znova siahol po noži a naznačil pohyb nazad k nim. Úsmev im zamrzol, menší potiahol väčšieho za rukáv a obaja chytro zmizli v dome.

Skryl som nôž a utrel si pot z vrchnej pery. Ruky sa mi triasli, srdce tlklo ako o život. Tí dvaja odroni ma chceli iba nalakať a zrejme netušia, ako veľmi sa im to podarilo. Minulú jeseň som takmer rovnako prišiel o život, keď do mňa niekto bez varovania uprostred noci hodil kameň. Mal som preto dobrý dôvod byť trochu úzkostlivejší v takýchto situáciách. Ešte vždy vystrašený som sa poobzeral s rukou na vaku. Žena už došla takmer na koniec ulice, okrem nej tam nebolo ani živej duše. V skutočnosti som však tušil, kto sa za mnou zakráda ulicami Londýna, tak trochu naňho čakám od minulého roka. A ak je to naozaj on, nedá si pokoj, kým nebudem pod zemou.

„Giordano Bruno! Čo sa vám stalo, človeče? Vyzeráte, ani čo by sa vám zjavil sám diabol.“ Charlewood otvoril dvere svojho príbytku, premeral si ma jediným skúseným pohľadom a pozval ma dnu. „Podte, poviem gazdinej, nech nám donesie po pohárik. Hrozí vám niečo?“

Na jeho otázku som mávol rukou. Charlewood čosi zakričal do chodby, kým ja som vošiel do predsieni a začal som vybaľovať rukopis z vaku a ľanového plátna.

„Tak čo?“ Stál za mnou a vzrušene si mädlil ruky. „Už ste dokončili majstrovské dielo? Nechceme predsa skúšať trpezlivosť kráľovnej, všakže?“ Zdvihol kútik úst a šúchal si zašpicatenú bradu.

Na Charlewoodovi som nemal rád len to, že ochotne tlačil a šíril knihy s odvážnymi, často priam buričskými myšlienkami, alebo to, že precestoval celý svet, ovládal viacero jazykov a mal oveľa tolerantnejšie zmýšľanie než väčšina Angličanov, akých som zatiaľ stihol poznať,

ale páčilo sa mi na ňom aj jeho neskrývané šibalstvo. Bol približne štyridsaťpäťročný, strednej postavy, mal ryšavé vlasy, lišiacke oči a sršala z neho taká nespútaná sila, že nevedel obstáť vari ani päť minút v pokoji. Ustavične sa vrtel, všetko chytal, prestupoval z nohy na nohu, ťahal sa za rukáv, za bradu, alebo sa hral s malým zlatým krúžkom v pravom uchu. Ani zamak nedbal, čo sa o ňom hovorí, a keď išlo o obchod, nemal nijaké zábrany. Viac rás sa dostal do nepríjemností za nezákonné vytlačenie kníh, na ktoré nemal povolenie, preto bez okolkov sfalšoval miesto vydania, ak usúdil, že tým zvýši predajnosť. K autorom však zachovával najvyššiu úctu a ostro sa staval voči akýmkoľvek formám cenzúry, v čom som s ním úprimne a z celej duše súhlasil. Najnovšie sa pustil do vydávania kníh talianskych spisovateľov pre úzky, no vážený okruh čitateľov z radov anglickej šľachty. Zoznámil ma s ním sir Philip Sidney, neoficiálny vodca slobodomyslienárskych vzdelancov na dvore kráľovnej Alžbety, ktorí sa stretávajú, aby si navzájom predčítali svoje verše a debatovali o myšlienkach všeobecne považovaných za neortodoxné, ak nie priamo nebezpečné. Prostredníctvom Sidneyho sa Charlewood dozvedel, že kráľovná by si rada prečítala moje rozpracované dielo, čo milý vydavateľ, prirodzene, pochopil ako veľkú príležitosť zlepšiť si renomé a zašiel až tak ďaleko, že vyrobil značku neexistujúceho benátskeho vydavateľstva, aby knihe dodal hodnovernosť. Kráľovná Alžbeta plynule ovládala taliančinu, ako aj veľa ďalších európskych jazykov, a povrávalo sa o nej, že oplýva nielen nadpriemerným intelektom, ale aj nezvyčajnou túžbou objavovať nové myšlienky v oblasti vedy a filozofie. Napriek tomu sa obávam, že moje trúfalé názory budú aj na takú pokrokovú myseľ priveľa. Zahladel som sa na starostlivo prepísané strany vo svojich rukách a uvažoval som, či má Charlewood aspoň predstavu o tom, čo sa chystá vydať. Vybílil som rukopis z plátna a podal som mu strany previazané hodvábnou stužkou. Úctivo ich vzal do rúk a dlaňou vyhladil prednú stranu.

„*La Cena de le Ceneri*. Večera na Popolcovú stredú.“ Zdvihol zrak so zvráteným obočím. „Na tom názve budeme ešte musieť popracovať, Bruno. Trošku ho...“ Prstami opísal vo vzduchu špirálu.

„To je konečná verzia,“ vyhlásil som neochvejne.

Uškrnul sa, no nepovedal nič.

„Bude to teda škandalózne odvážne? Otrásie to pomermi na akademickej pôde?“

„Ako vidím, čakáte kladnú odpoveď,“ odvetil som s úsmevom.

„Pravdaže,“ prisvedčil a rozviazal stužku. „Ľudia zbožňujú, keď si môžu prečítať niečo, čo by im vrchnosť najradšej zakázala. I keď odobrenie kráľovnou...“

„Nepovedala, že mi knihu odobrí,“ skočil som mu do reči. „Iba prejavila záujem prečítať si ju. Nevie, čo ju čaká.“

„Ale zaiste pozná vašu povesť, Bruno. Chýry o vás prišli s vami z Paríža...“ Zaleskli sa mu oči.

„Aké chýry máte na mysli, John?“ opýtal som sa ho nevinne, hoci som veľmi dobre vedel, o čom rozpráva.

„Že sa venujete mágii. Že nie ste katolík ani protestant, ale ste si vymysleli vlastné náboženstvo na základe prastareho učenia Egypťanov.“

„Katolícka cirkev ma vyobcovala a kalvíni zavreli do žalára, takže o tom sa škriepiť nebudem. Ale domnievam sa, že by bola do neba volajúca trúfalosť vymýšľať si vlastné náboženstvo, či nie?“ zdvihol som obočie. Opäť mu šklblo kútikom úst.

„Práve preto sa mi to na vás hodilo, Bruno,“ povedal a pozrel sa na mňa spod obočia. Chrbtom ruky poklopal po rukopise. „Toto si vezmem do Suffolku a v najbližších týždňoch si to prečítam. V týchto horúčavách a s morovou nákazou pred dvermi sa v Londýne aj tak veľa neudeje. Ale na jeseň spolu vydáme knihu, ktorá po celej Európe vyvolá rozruch, aký tu nebol, odkedy sa Kopernik odvážil naznačiť, že Zem nie je stredom Božieho diela. Ostáva len dúfať, že dotedy nezavraždia nikoho dôležitého, kto by nám mohol ukradnúť slávu. Dohodnuté?“

Nastavil pravicu a ja som mu ňou po anglicky potriasol. S vrzgotom sa otvorili dvere, zjavila sa v nich gazdina so zvesenou hlavou a táčnou s kameninovým džbánom a dvoma drevenými pohármi. Položila ich na dubovú komodu pri zadnej stene miestnosti. Charlewood odložil stránky na stoličku a podišiel ku komode.

„Dajte si, Bruno.“ Nalial mi do pohára slabé pivo a podal mi ho. „V tomto počasí sa človeku lepí prach na podnebie, všakže? Na dobré víno je ešte trochu priskoro, ale pripime si na úspešnú spoluprácu. Dúfam, že ste si jednu kópiu rukopisu nechali?“

„Áno.“ Vďačne som sa napil piva. Bolo síce teplé, no zrejme čerstvé. „Jednu mám zamknutú doma.“

„To je dobre. Dajte si na ňu pozor. Túto budem strážiť ako oko

v hlave, ale pri tom množstve ľudí, čo teraz prúdia z Londýna, sa cesty hmýria zbojníkmi a lupičmi. Vy sa tu hádam nemienite zdržiavať, či áno?“

„Veľvyslanec by rád všetkých na ambasáde presťahoval bližšie ku kráľovskému dvoru, ale musí nájsť vhodné miesto. Ja sa nikam neponáhľam.“ Pokrčil som plecami. „Zatiaľ som nevidel ani náznak morovej nákazy.“

Charlewood pokrútil hlavou.

„Keď uvidíte dôkazy, bude už neskoro. Dobré vám radím, odíďte z mesta. Nemôžeme o vás prísť v takom... koľkože máte rokov?“

„Tridsaťšesť.“

„No vidíte. Chcete predsa kráľovnej odovzdať knihu osobne, či nie? A potom vydať ďalšiu a ďalšiu. Mŕtvy spisovateľ mi nie je nanič.“

Zasmial som sa, no spomenul som si na kameň kotúlajúci sa v prachu a tajomný tieň, čo mi posledné dni robí neželanú spoločnosť všade, kam sa pohnem. Ak docieli svoje, budem môcť hovoriť o veľkom šťastí, keď sa dožijem jesene, bez ohľadu na to, či mor príde, alebo nie.

Z Charlewoodovho domu som odchádzal ľahším krokom, povzbudilo ma jeho nadšenie. Ulice v blízkosti barbakánu boli ešte vždy nezvyčajne prázdne, slnko vyťahovalo farbu z tehlových domov na oboch stranách cesty. Za množstvom komínov sa rozprestierala bezoblačná kobaltová obloha, trochu mi pripomínala modré nebo, aké som vídal v detstve nad našou dedinou Nolou na úpätí Cicaly. Nevedel som, že aj anglické podnebie vie vyčariť taký pohľad. Košľa sa mi lepila na spotený chrbát, počas chôdze som si ju rozšnúroval a bol som rád, že som nepodľahol anglickej móde naškrobených golierov. Dvorných švihákov v tomto počasí akiste umára horúčava.

Prešiel som cez Aldersgate Street a chystal sa zabočiť na Long Lane, keď som opäť čosi zachytil, mihnutie tieňa, nezretelný šelest. Obrátil som sa s rukou na noži a prvý raz som ho zazrel asi päťdesiat metrov za sebou, ako mizne v uličke medzi dvoma domami. Veľa som z neho nevidel, iba vysokú chudú siluetu, ale aj tak mi zovrela krv, a kým som si stihol uvedomiť, čo robím, nohy mi samy uháňali prachom za ním. Ak sa budem musieť biť, tak nech, ale odmietam takto žiť ďalej, jednodaj sa obzerať ponad plece, na každom rohu sa cítiť zraniteľný ako lovná zver.

Vbehol som do uličky, kde zmizol, a zbadal som ho na opačnom konci, ako trieli na sever k Aldersgate Street. Pridal som do kroku, možno nie som vysoký ako títo Angličania, zato mám šlachovité pružné telo a viem sa pohybovať veľmi svižne. Keď som vybehol z uličky a opäť ho zbadal, so zovretým srdcom som si uvedomil, že mieri ku kartúze. Bol som však priveľmi rozohnený a odhodlaný vytriasť z neho prenasledovateľské úmysly, aby som si robil starosti s Howardovcami.

Postupne som sa k nemu približoval, šmykol za roh a držal sa pri stene obkolesujúcej bludisko uličiek medzi starými domami. Videl som, že má na sebe hnedý kabátec, bričesky a plátennú čapicu stiahnutú na uši, ale aj z diaľky sa dalo rozpoznať, že to nie je muž, ktorého som očakával a bál sa, že ma prenasleduje. Pravda, ak dotýčný od minulej jesene výrazne neschudol.

Na také myšlienky mi však neostával čas, zabočil som za roh, kde sa môj teraz už prenasledovaný muž pokúšal preliezť nízky múr oddeľujúci ulicu od cintorína Pardon, starého pohrebiska pre obeť moru na pozemkoch kartúzy. Vyšvihol sa nadeň, škriabal som sa za ním. Keď som zoskočil na druhej strane, mal som ho ako na dlani, lebo na cintoríne neboli domy, za ktoré by sa mohol skrýť. Pohyboval sa vrtko, vyhýbal sa trsom trávy a rozpadnutým náhrobkom, utekal k múru na opačnom konci a domom na Wilderness Row za ním. Vyburcoval som sa k rýchlejšiemu behu a podarilo sa mi drapnúť ho za kabátec, kým sa dostal k múru. Vykrútil sa mi, látka mi vyklzla spomedzi prstov a nohou som sa prepadol do králičej nory v zemi, ale keď skočil k múru, vrhol som sa za ním, chytil som ho za nohu a stiahol na zem. Zúrivo sa metal, zaháňal sa pästami, ale bol som silnejší, a len čo som mu zovrel obe zápästia, poľahky som ho priklincoval k zemi. Sedel som na ňom obkročmo, pevne ho držal a čakal, kedy sa prestane mykať.

V ruvačke sa mu z hlavy zošmykla čiapka, ale tvárou bol obrátený k zemi. Surovo som ho kmasol za vlasy a otočil k sebe, aby som mu videl do tváre. Neviem, kto z nás vykrikol hlasnejšie.

„*Gésu Cristo!* Sophia?“ Neveriacky som hľadel do tváre dievčaťa, s ktorým som sa pred vyše rokom zoznámil v Oxforde a chvíľu si navrával, že som do nej zaľúbený. Takmer som ju nespoznal, a nielen preto, že mala krátky chlapčenský zostrih. Tak veľmi schudla, že jej vystúpili ostré líčne kosti a pod svetlohnedými, kedysi takými očaru-

júcimi očami mala tmavé kruhy. Čosi nezrozumiteľne zašomrala, sklonil som sa k nej, aby som jej lepšie rozumel.

„Prosím?“

„Pustite mi vlasy,“ zasipela pomedzi zuby.

Prekvapene som si uvedomil, že ju ešte vždy držím za vlasy. Uvoľnil som zovretie a hlava jej klesla na trávku, akoby ju mala priťažkú.

„Sophia Underhillová,“ zopakoval som si pod nos, aby sa náhodou nevyparila, keď som jej meno vyslovil nahlas. „Na kiego čerta...“

Obrátila tvár ku mne, smutne zaklipkala očami a odvrátila zrak.

„Nie. Sophia Underhillová je mŕtva.“